

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Inclyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput Ult. Honorius III. (a) Pargensi Episcopo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

quod proprie est una Quadragesima. si enim alia esset, cautum fuisset, ne in illa fieret sacrum mysterium; sed per praesantificata: quomodo modum quoque, cautum est, ne fiat in magni Pasche Quadragesima.

(1) *Supportare potes.* Qui enim sine causa jejunia Ecclesiae non observant, peccant lethaliter, & graviter puniendi sunt, cap. si quis eorum, dist. 30. Concil. Tolet. I. apud Burchardum lib. 19. decreti, cap. 76. ibi: *Quicumque in Quadragesima diebus esum carniū prae-sumpserit attentare, non solum reus erit Resurrectionis Dominicae, verum etiam alienus ab ejusdem diei sancta communione; hoc illi cumuletur ad poenam, ut in ipsius anni curriculo ab omni esu carniū abstinere, quia sacris diebus abstinentia*

oblatus est disciplinam, Concil. Mogunt. sub Leone III. can. 35. Colonienf. sub Paulo III. p. 9. cap. 6. plura Theophilus in *Rosa Mediana*, fol. 470. sed si adit iusta causa excusationis, veluti aetas, vel infirmitas, excusantur non jejunantes, ut late probant Paulus Zacharias 99. *medicolegal. lib. 5. tit. 1. & consil. 58.* fusc. Joannes Sanchez in *select. disput. 54. per tot.* Narbona de etate, anno 60. *quest. 2.* In hac tamen parte severiores fuerunt Patres Ecclesiae Orientalis quam Occidentalis; nam in Orientali pueri, & viatores jejunare cogebantur; aegrotis vero non aliter esus carniū concedebatur, nisi licentia synodice petita, ut constat ex D. Basilio in *orat. de jejunio*: & notarunt Balsamon in *can. 69. Apostolor.* Cironius ad hunc titulum.

CAPUT ULT.

Honorius III. (a) Pargensi Episcopo.

Explicari per Sedem Apostolicam postulasti, utrum illis sic licitum, qui nec voto, nec regulari observantia sunt adstricti, carnes comedere, quando in sexta feria dies Dominicae nativitas occurrit. Ad hoc tale damus responsum, quod illi, qui nec voto, nec regulari observantia sunt adstricti, in feria sexta, si festum nativitas Dominicae ipso die contingerit venire, carnis propter festi excellentiam uti possunt, secundum consuetudinem Ecclesiae generalis; nec tamen hi reprehendendi sunt, qui ob devotionem voluerint abstinere.

NOTAE.

(a) *Pargensi.* Ita legitur in quinta collectione, sub hoc tit. cap. final. sed ut ibi notavit Cironius, legendum est *Pargensi*, ut legitur in sexta collectione, de qua Ecclesia nonnulla notavi in cap. 9. de exceptionibus. Episcopo Biletsilao missa est praesens decisio, & etiam ei rescribit Honorius in cap. 2. de rebus Eccles.

COMMENTARIUM.

Illuxit orbi felicissimus dies, quo de utero virginali B. Mariae Verbum Dei prodiit caro factum. Verba sunt Concilii Toletani. cap. 2. quae desumpta videntur ex testimonio D. Joannis cap. 2. praedicto a Prophetis, & Sibyllinis carminibus praecognito, ut observat Baronius in *apparatu ad annales, num. 28.* ut tanquam impotiores damnandi sunt Cardonistae, qui filium Dei humanam carnem assumpsisse negabant, ut refert Castro *adversus haereses, verbo Christus, haeresi 2.* Et similiter rejiciendi sunt Manichaei, qui humanam Christi humanitatem negabant prope annum 277. ut refert Gualterus in *chron. saecul. 3.* Nocte autem Christum Dominum natum fuisse, constat ex cap. Lucae, cap. nocte, de consecr. dist. 1. die 25. mensis Decembris, ut probat late Jacobus Grethferus *de die natali Domini, lib. 1. cap. 4.* Tamayus a Salazar in *Martyrol. Hispan. die 25. Decembris.* Unde corrigendus est locus D. Clementis lib. 5. *constit. Apost. cap. 13.* qui de hoc natali agens, ait: *Dies festos custodite fratres, imprimis diem natalem, qui celebratur a nobis die 25. noni mensis.* Ubi legendum est, *decimi mensis*; hic enim erat mensis Decembris juxta annorum computationem D. D. Gonzal. in *Decretal. Tom. III. Pars II.*

nam a Romulo institutam, & servatam usque ad Julium Caesarem, ex traditis a Macrobio lib. 2. *Saturn. num. 22.* Rosino lib. 4. *de antiquit. Rom. cap. 1.* quibus autem Consulibus, qua olympiade, quo anno a mundi creatione id factum sit, non facile liquet, cum in re adeo antiqua, & pervertuta omnes historiae caligine referta appareant. Genebrardus natalem Domini diem protrahit ad annum creationis mundi 4089. sed ex receptiori PP. consensu refert Baronius ubi supra, Christum natum anno creationis mundi 5199. olympiade 187. anno 2. idque probat late Peresius in *Danielem lib. 11. q. 5.* & post eos Gualterus in *tabulis chron. saeculo 1.* In re certe tam lubrica, quod plures probant, verosimilius judicamus. Dies igitur hic natalis Dominicae qua universus orbis pace, & tranquillitate frui coepit, magna debuit laetitia, & anniversaria festivitate a fidelibus recolli, cum legamus dies natales, hoc est, quibus quisque nascitur, l. *qua aetate 5. ff. de testam. l. 3. §. minore, ff. de minor.* jam olim celebrari solitos annuatim. Unde D. Augustin. *sermone 1. de tempore*, ait: *Considerate queso, quando aliquis homo potens, aut nobilis, natalem suum, aut filii sui celebrare desiderat, quanto studio ante plures dies quicquid in domo sua sordium invenerit, ordinat emundari; quicquid ineptum, & incongruum, projicit; quicquid utile, & necessarium, praecipit exhiberi. Domum etiam si obscura fuerit, dealbat; pavimenta scopis mundat; & diversis respersa floribus adornantur: quicquid etiam ad laetitiam animi & corporis delicias pertinet, omnia sollicitudine providet. Quem ritum religiose coluerunt imprimis Persae, ut tradunt Herodotus, & Athenaeus: Romani, & pleraeque aliae gentes observarunt, ut referunt Censorinus *de die natali*, P. Roa lib. 5. *singul. inscripto de die nata-**

M m m

nata-

natali sacro, & prophano, cap. 3. Lyndembrogus in notis ad Censorium, Pineda de rebus Salomonis, lib. 1. cap. 14. Faciuntque textus in l. cum quidam 25. ff. de annua legat. l. cum plures, §. cum tutor, ff. de administr. tut. l. sed socer 31. §. 5. ff. de donat. inter. De die natali sui Macenatis agit Horatius lib. 4. carminum, od. 9. De natali magnorum virorum Seneca epist. 64. De aliis Roa d. lib. 5. cap. 16. Et 17. ubi notat, ad urbes & templa morem hunc protractum esse, ut anniversariis festis eorum initium celebretur: quæ cum ita procedant in aliis natalitiis, multò majori ratione nativitas Salvatoris nostri, quæ gaudium attulit universo mundo, magnâ alacritate à fidelibus singulis annis recoli debet, ut pro tanta largitatis beneficio, quod Deus hominibus contulit, gratias referant illi sempiternas. Unde provenit, ut plura privilegia veterum natalitiorum huic magnæ dicitur sint, aliaque singulati huic festivitati concessa legantur.

Primum hujus diei privilegium in eo consistit, ut festivus sit, cap. 1. de consecrat. dist. 3. cap. final. de feriis, l. omnes 7. C. eod. tit. & ab omni opere servili vacuus, ab strepituque judiciorum immunis, ut docuerunt D. Clemens lib. 5. const. cap. 13. supra relatus Isidorus lib. 1. de divin. offic. cap. 15. ibi: *Natales dies Domini à Patribus votivâ solennitate institutus est.* Leo Magnus in sermonibus de natali Domini, D. Basilii, Ambrosii, & Nazianzi, quos refert Bellarminus tom. 2. controver. lib. 3. de cultu Sanctorum, cap. 13. Unde ab ipsis Apostolis institutum hunc festum diem conjiciunt Azor part. 2. in 2. moral. lib. 1. cap. 9. quest. 15. Suarez tom. 1. de relig. lib. 2. de diebus festis, cap. 5. num. 6. Gualterus in tabul. chronog. sacul. 1. fol. 5. tantaque fuit hujus diei festivitas apud antiquos, ut in Concilio Agathensi can. 64. relato in cap. si quis in Clero 29. 7. quest. 1. constitutum sit, ut clericus, qui ab Ecclesia abfuerit die solenni natalis Domini, per triennium suspendatur à communione: Hoc autem privilegium etiam veterum natalium fuisse constat, siquidem natales dies Principum feriati erant. Plato in Alcibiade, ibi: *Postquam verò natus est primogenitus, qui succedit in regno, primò quidem eum diem omnes, qui sub regno sunt, celebrant; atque ita in posterum quotannis natalem Regis diem sacris, ac festis omnis Asia colit.* Martialis lib. 10. epigr.

Linguis omnibus, & favete votis:
Natalem colimus, tacite lites.

Horatius de natali Cesaris:

cras nato Cesare festus
Dat veniam, somnumque dies, impune licebit

Astivans sermone benigno tendere noctem.

Unde intelligendus est textus in l. dies 12. C. de feriis, ubi dum Imperatores Leo, & Anthemius prohibent ludos Circenses, aut quodlibet aliud spectaculum die Dominico exhiberi, hæc verba adjiciunt: *Et si in nostrum ortum, aut natalem solennitas incidit, differatur.* Ubi verbum natalem, pro die proprio natalitio apposuerunt; ortum verò pro die inaugurati Imperii acceperunt, cum eo die nasci veteres dicerent eos, qui novam dignitatem assequerantur. Cicero in oratione pro reditu ad Quirites, ibi: *A parentibus, quod necesse erat,*

parvus sum proceratus; à vobis natus sum Confularis. Illustrat Turnebus lib. 2. aduers. cap. 4. Sic & Imperii ortum dixerunt Imperatores in l. omnes 7. C. eod. tit. ideoque magnâ solennitate dies natalis Imperii celebrabatur, ut probat Buleng. lib. 3. de Imper. Roman. cap. 3. Lælius Bisciola lib. 3. horar. success. cap. 11. Prohibent igitur Imperatores in d. l. dies, ne ludi celebrentur in die sui natalitii, vel ortus Imperii. Uti utque etiam diei solennitatis mentio fit in d. l. omnes 7. in illis verbis: *Nostris etiam diebus, qui vel lucis auspicio, vel ortus Imperii protulerint.* Quæ constitutio extat in l. 2. C. Theodos. de feriis l. die Dominico, C. de spectacul. ubi cavetur, his diebus quiescere lites, juraque eis velut sacris deferre. Sic enim legendum est in d. l. 7. non differri; notavit Gothofred. ibi. De hoc enim natalitio Principis accipiendus est textus in l. sed etsi 28. §. si feria, ff. ex quibus casu major. res; adeoque feriatas, & solennis habebatur apud veteres dies natalis; ut legatum relictum pro eo celebrando, annum & perpetuum intelligeretur; ex eo solum, quod pro die natali relinqueretur, l. cum quidam 23. ff. de annua legat. quod non sine dubitandi ratione admittum fuit: tum quia in dubio creditur, voluisse testatorem legando minus gravasse heredem, l. unum. 68. ff. de legat. 2. imm quia legatum non presumitur annuum, aut reterabile, sed unius tantum præstationis; ut post Bartolum in l. legatum, oppos. 1. ff. de annua legat. docuit Menochius lib. 4. de præsumpt. præsumpt. 132. argumento textus in l. boves, §. hoc sermone, ff. de V. S. at ob celebratam diei natalitii potius creditur legatum annuum, & perpetuum. Cujacius lib. 23. observ. cap. 7. sicut etiam perpetuum legatum creditur relictum ad festum certaminis in honorem Apollinis faciendum, l. penult. ff. de annua legat. præcipue quia plerumque testatores cavent ut dies natales eorum celebrarentur epulis; aut aliquibus distributionibus inter cives; aut Decuriones factis. Plinius in epist. ad Can. Ruffum, ibi: *Epicurus testamentò cavet, ut dies eius natalis, & parentum, fratrumque quotannis solenniter ageretur.* Cicero lib. 2. de finibus, ibi: *Res tanta; Torquatis, non doctorum hominum, velle post mortem epulis celebrari memoriam nominis sui.* Quos quidem dies, quemadmodum agatis, & in quantam hominum fræctorum urbanitatem incorporatis, non dico: nihil opus est scribi. Tantum dico; magis fuisse vestrum agere Epicuri diem natalem, quam illum testamentò cavere, ut ageretur. Ad quem legandi morem refertur textus in l. et inatibus 112. ff. de legat. 1. l. si præ 74. ff. de legat. 3. l. demonstratio, §. final. ff. de condit. & demonstr. & inscriptio, quam ita xararunt Hieronymus Magius lib. 2. miscel. cap. 2. Gutherus de jur. manium lib. 2. cap. 10.

TRIB. MILIT.
LEGE XV. APOLLINARIS
EX LEG. V. MACEDONIC.
HIC LEGAVIT TESTAMENTO
MUNICIPIBUS. H. S. LXVI. C.
MONET.
UT EX REDDITU
QUOT ANNIS VIII. ID. NOVEMB.
DIE SUO NATALI
MUNICIPIBUS EPULUM,
ET CRUST. ET MULS. DARETUR.
Illustrant

Illustrant Roa d. lib. 5. cap. 11. Dorleans ad Tacitum pag. 527. Stuchius de conviv. lib. 1. cap. 16.

Deinde proprium erat jus festivitatis natalis Domini, ut omnes fideles eo die sacrum susciperent communionem, adeo ut intra Catholicos non haberetur, qui ea in die non communicaret, cap. si non frequentius. 16. cap. 19. & 21. de consecr. dist. 1. Illustrant Suarez 3. tom. de Sacram. disput. 69. sect. 3. Vazquez ad eandem 3. p. disput. 214. cap. 2. Item ut in ea die quilibet Sacerdos tres Missas celebret, ut probavi in cap. consuluimus, de celebr. Missar. Aliud etiam hujus magni diei privilegium est, ut annorum computatio fiat à Christo nato, juxta Dionysium Exiguum anno 532. quod introductum non fuisse usque ad annos 690. notavit Pancirola lib. 2. variar. cap. 141. In Hispania autem fuit specialiter hoc statutum in comitiis habitis Valentiae anno 1309. ut refert Mariana lib. 17. de rebus Hispan. cap. 2. Deinde admissum in aliis comitiis Castellae habitis in urbe Segobienfi anno 1373. idem Mariana lib. 28. cap. 6. Loaysa in not. ad Concil. Illiber. Deinde consensu totius orbis Christiani idem mos fuit receptus, Mariana lib. 2. cap. 6. unde abolita fuit ratio computandi tempora variè apud antiquos usitata; nam olim anni computabantur juxta tempus cujuslibet Regis, Ducisve, ut primus, secundus, tertius annus Regis David. Ceperunt etiam anni ab orbe condito, ut observat Jacobus Gordonus in Chron. period. 60. Gualterus saecul. 4. fol. 130. & tempore, quo instituti fuerunt ludii in honorem Jovis Olympii, de quibus Pancirola lib. 2. var. cap. 46. Tertul. de spectacul. cap. 11. ubi Pamelius schol. 180. Quae computatio fuit postea rejecta; tum quia difficilis erat, ut ait Genebrardus: tum quia absque idololatria rätineri non poterat, cum fuisset introducta in honorem idolorum. Quare eam computatione rejecta per indictiones anni numerari ceperunt. Solebant enim Caesares quolibet decimoquinto anno tributum indicere, quod eam ratione indictum dicebatur, de quo in titulo C. de indict. lib. 12. & apud Pancirolam lib. 2. var. cap. 242. fiebatque tributii indictio die 25. mensis Septembris, à qua anni computabantur hoc modo: indictionis Caesaris annus 1. 2. 3. &c. usque ad 15. ut exposuerunt Baronius tom. 3. anno 312. num. 167. Eusebius in chron. Joseph Scaliger lib. 5. de emend. tempor. cap. de indict. Gualterus ubi supra. Cœpit autem hæc computatio per indictiones ab anno 312. tam à Summis Pontificibus, quam ab Imperatoribus, hoc habito discrimine, quod Imperatorum indictiones incipiebant à die 25. Septembris; Pontificum verò à die nativitatis Domini, ut refert Ciaconius in Isag. de vitis Pont. cap. de indictionum ratione. Fuerunt etiam aliæ temporis computationes apud Romanos, veluti per Consules, per eras, de quibus agunt Christoph. Rufinus lib. 2. consist. cap. 77. Baronius in Martyrol. die 22. Septembris, & 23. Octobris, Covar. lib. 1. variar. cap. 12. Unde constat, quantum, qualeque sit hoc natalis Domini privilegium, ut omnis omnibus illis computandi rationibus ab ea die anni computari ceperint.

Tandem ut ad præsentem textum accedamus, in eo refertur aliud non leve privilegium, D. D. Gonzal. in Decretal. Tom. III. Pars II.

gium, videlicet, ut si dies natalis Domini incidat in feria sexta, aut sabbatho, liceat eod die fidelibus carnibus uti, cum feria sexta in memoriam passionis Domini jejunium ab Ecclesia indictum sit, cap. jejunia 26. de consecr. dist. 3. can. 68. Apost. D. Ignatius ad Philipp. epist. 8. Tertul. de jejun. cap. 14. S. Petrus Martyr, Episcop. Alex. in suis canonibus, ibi: Non reprehendat nos quisquam quartam, & sextam feriam observantes, quibus nos jejunare secundum traditionem præceptum est. Cujus jejunii rationem assignat D. Augustinus epist. 68. ad Castalam, ibi: Cur autem quartam, & sextam maxime jejunet Ecclesia, ea ratio reddi videtur, quod considerato Evangelio ipsa quarta Sabbathi, quam vulgo quartam feriam vocant, consilium reperitur ad occidendum DEU M fecisse Judæi. Deinde traditus est eâ nocte, qua jam tendit ad sextam Sabbathi, qui dies passionis est. Plura de hoc jejunio sexta feria concesserunt Gæzæus ad Castanum lib. 5. institut. cap. 24. Gothofredus in dissert. Philoborg. lib. 10. cap. 12. Haephtenus disquisit. monast. lib. 6. tract. 7. disquisit. 1. Postea verò consuetudine introductum fuit, ut jejunium quartæ feriæ omnino aboleretur, & ut in sexta maneret tantum imperfectum, hoc est abstinencia à carne: unde privilegium diei natalis in præsentem relatum in eod consistit, ut si natalis Domini incidat in feriam sextam, propter diei festivitatem carnibus vesci liceat; nam etiam in veterum natalitiis non solum Deorum, Principum, sed & Privatorum epulæ solennes erant. Apulejus lib. 11. florid. ibi: Festivum celebravi natalem, sacrorum suaves epulas, & faceta convivia. Martialis epigr. 66.

Sexcenti cenant à se festine vocati,

Lucis ad officium quæ tibi prima fuit.

Diocæsium lib. 54. ibi: Natalem Augusti Julii Antonii filius tunc Prætor celebravit circensibus, & venationibus: Senatam etiam, & ipsum Augustum ex decreto Patrum epulo excepti in Capitolio. Illustrat Roa d. lib. 5. cap. 11. ut etiam consuetudine introductum est, ut in vigilia hujus magni diei collatio in quantitate excessiva fiat, & ex omnibus fructibus, ut referunt Azor lib. 3. instit. moral. cap. 8. ante finem. Cenedo quest. 4. canonic. num. 3. Sed cum privilegium hoc vescendi carnibus sit concessum in favorem fidelium, ipsi inviti eo uti non coguntur, nec erunt reprehendendi eo die jejunantes, argumento textus in cap. utinam, 76. dist. Clement. 1. §. ita, de P. S. Tandem in præsentem docetur, hoc privilegio uti non posse eos, qui regulari observantia, vel voto tenentur à carnibus abstinere, qui eas edere non valent; licet aliqui contrarium senserint auctoritate Epiphaniæ contra hæreticos in fine dicentis: In die Epiphaniarum, id est Apparitionis, & Adventus, quando natus est in carne Dominus, jejunare non licet, etiam si contingat, quod sit feria quarta, vel prope Sabbathum. Item auctoritate Leonis epist. 93. cap. 4. Qui Priscillanistas illo die jejunantes his verbis arguit: Ut per omnia sint à nostra fidei unitate discordes, & dies, qui à nobis in læticia habetur, ab illis in afflictione ducitur. Et etiam ex sententia B. Francisci, qui referente Pisano conformis, fructu 8. cum hæc controversia mora esset, & F. Moricus Francisci discipulus jejunandum dicere,

ceret, respondit Sanctus *Petrus frater Morice*,
diem Veneris vocans diem, quo parum est nobis puer
Jesus: volo quod es parietes tali die comedant carnes, si
fiere potest, vel de foris liniantur. Quibus moti au-
 ctoritatibus aliqui Religiosi putabant licere carni-
 bus vesci, cum dies natalis Domini in feria sexta
 incidit: quos refellit Wadingus in *not. ad regulam*
S. Francisci, cap. 12. ubi exponit predictam Sancti
 auctoritatem: Si autem qui emisit votum abstinendi
 à carnibus die veneris, non cogitavit de eventu
 natalis Domini ea die occurruri, non tenetur ab-
 tinere à carnibus, ex sententia Molinæ de *justitia*
diff. 272. Azorip. *1. inst. lib. 11. cap. 20. q. 3.* tamen
 quoad hoc postremum dissentiant Sanchez *cap.*

illo 11. num. 61. & Vazquez *7. 2. d. 30. cap. 4.* quorum
 sententiam tutiorem putat Suar. *lib. 2. de voti, cap.*
20. num. 7. Apud Græcos tamen Lucas Patriarcha
 in Synodo sub Emmanuele Comineno absolute, &
 absque ulla limitatione consultus ab Emmanuele
 Comineno Imperatore, respondit, virum nobilem,
 qui juraverat feria qualibet tertia jejunare, & car-
 nibus abstinere, non teneri juramento ac carnibus
 vesci permitti, eo quod non congrueret diei sancto
 Paschæ, quæ latari convenit, abstinere carnibus
 & servare jejunium, ut habetur apud Bassamonem
ad can. 29. epist. canonic. S. Basilii ad Amphilo. &
 notavit Theophilus Raynaud, *intract. de gladius* &
pileo, fol. 591.

TITVLVS XLVII

De purificatione post partum.

CAPUT UNIC.

Innocentius III. *Armach. (a) Archiepisc.*

Volens fraternitas tua per responsionem Apostolicam edoceri, humiliter à no-
 bis expetiit, utrum mulieres statim post partum debeant Ecclesias ingredi, vel
 ab earum ingressu per dies aliquot abstinere. Licet autem secundum legem Mo-
 saicam certi dies determinati fuissent, quibus mulieres post partum à templi cessa-
 rent ingressu; qui tamen lex per Moysen data est: gratia, & veritas per JESUM
 CHRISTUM facta est: nos Sanctorum Patrum vestigiis inhaerentes, taliter tibi
 duximus respondendum, quod postquam umbra legis evanuit, & illuxit veritas
 Evangelii, si mulieres post prolem enixam aeternæ gratiæ Ecclesiam intrare voluerint,
 nullâ proinde peccati mole gravantur, nec Ecclesiarum aditus est eis aliquatenus
 denegandus, ne penam in culpam convertere videamur. Si tamen ex veneratione
 voluerint aliquandiu abstinere, devotionem eorum non credimus improbandam. Da-
 tum Laterani.

NOTÆ.

(a) *Armach. J.* Ita etiam legitur in tertia col-
 lectione, sub hoc tit. cap. unic. & in epi-
 stolis Innocent. editis à Sirleto, fol. 30. ex quo
 registro ita restituit litteram hujus textus. De
 diœcesi Armachana nonnulla notavi in cap. quod
 scripsit, de elect.

COMMENTARIUM.

EX hoc textu sequens communiter deducitur
 assertio. *Mulier post partum statim potest in-
 gredi Ecclesiam, nec tenetur abstinere per aliquot
 dies, secundum legem Mosaicam.* Probant eam
 textus in cap. cum enixa, cap. ad ejus, cap. si
 mulier, 5. dist. Carolus, & Ludovicus lib. 6.
 Capitul. tit. 204. ibi: *Cum enixa fuerit mulier,
 post quot dies debeat Ecclesiam intrare, Testamenti
 veteris præceptione didicimus, ut pro masculo die-*

bui 33. pro femina autem 66. debent abstinere:
quod tamen, ut ait S. Gregorius, sciendum est,
quia in mysterio accipiunt; nam si hora eadem
quæ genuerit, actura gratiæ intrat Ecclesiam,
nullo peccati pondere gravatur. Vduplex etenim
carnis, non dolor in culpa est. In carnis autem
commixtione voluptas est, in prolis vero prolixa-
ne genuit: unde & ipsi in primo matrimonio di-
ciunt: In doloribus paries. Sitaque enixam mu-
lierem prohibemus Ecclesiam intrare, ipsam ei pa-
nam suam culpam deputamus. Heraldus Episco-
pus Turon. cap. 60. Mulier post partum statim
ut voluerit, nisi forte sit adultera, intrat Eccle-
siam, ac DEO referat gratias. Illustrant ultra
congestos in præsentia Barbosa, & Garanna,
Parladorius lib. 3. rerum quatuor, different. 5.
num. 2. P. Gregorius lib. 2. syntag. cap. 1. num. 9;
Franc. Valens in concord. jur. tom. 2. notat. 4.
fol. 234. Landmeter. lib. 2. de veteri mon. cap. 76.
Lindembrog. in notis ad Censorium, de die na-